

Høringsinnspill vedr. forslag om nedleggelse av Dokka videregående skole

Ut fra et helhetlig fokus på barn og unge, barnets beste og i et helseperspektiv mener helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Nordre Land kommune at det er svært viktig at Dokka videregående skole består!

I skolehelsetjenesten er vi en del av «laget» som støtter og veileder ungdommer gjennom årene i videregående skole. Hver høst møter skolehelsetjenesten elever som har søkt seg til Dokka videregående skole fordi deres ønske og behov er å gå på en mindre skole, og som sier det ikke ville fungert for dem med en større skole. Og hver høst møter vi elever som en tid etter skolestart søker seg tilbake til Dokka etter en kortvarig hybeltilværelse, fordi det ble for utfordrende. Vi ser at det for elever med bl.a. angstproblematikk har vært helt avgjørende med et mindre og oversiktlig miljø for å kunne fullføre.

Skoleskyss/pendling

Ikke alle elever *kan* eller ønsker bo på hybel, og mange av elevene som sokner til Dokka videregående skole vil måtte bruke opp til 2-3 timer daglig på transport til og fra en videregående skole som ved en nedleggelse mest sannsynlig vil bli på Gjøvik, Lillehammer eller Raufoss. Lang reisevei er et forhold som bør tas hensyn til i denne prosessen, da forskning viser at å sitte på en buss over så lang tid hver dag fører til økte fysiske helseplager som bl.a. ryggplager, overvekt, hodepine og generell uvelhet (Mer skyss-mindre helse? Nordlandsforskning 2015).

Hybelboere

For de som ikke *kan* eller ønsker å bruke flere timer av dagen sin til transport, blir alternativet å bo på hybel. De som begynner i vg1 er i hovedsak 15 og 16 år. Selv om det å være ung handler mye om løsrivelse og bli selvstendige, vet vi at tilstedeværende foreldre er viktige for å skape en trygg og god ungdomstid, som igjen har stor betydning for livet som voksen. Som fagpersoner på barn og unges utvikling råder skolehelsetjenesten foreldre til å være til stede og følge med i hverdagen til ungdommene sine. Ikke bare for å dekke praktiske behov, men også emosjonelle behov. Ved en hybeltilværelse er dette mer utfordrende å følge opp. Å bo for seg selv fordrer at man har rutiner i hverdagen, for å få dekket grunnleggende behov som søvn, mat osv. Hjerneforskning viser at hjernen ikke er ferdig utviklet før i midten av 20-årene, og at evnen til å tenke konsekvenser, planlegge og huske ting man skal gjøre kobler seg sent på. Skolehelsetjenesten sin erfaring er at ungdommer flest har godt av å bo hjemme når man går på videregående med tanke på resultater og fullføring av skolegang.

Et annet aspekt ved å måtte bo på hybel er at familier vil påvirkes økonomisk, og for flere familier vil det bli vanskelig eller tilnærmet umulig med den ekstrakostnaden det vil bli å ha en ungdom på hybel. Vi er redde for at det vil medføre at ungdom ikke starter på videregående.

Barnets beste

Vi etterlyser en vurdering av **Barnets/elevens beste** i utredningen. Mange av elevene i videregående er ikke myndige og barnets beste er gjeldende. Grunnloven og FNs barnekonvensjon sier at barnets beste skal være **et grunnleggende hensyn** ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Det

gjelder også i alle beslutninger på systemnivå, slik som nå når ny skolestruktur skal landes. «Jo større påvirkning den aktuelle beslutningen har for et barn eller barn generelt, jo større krav stilles det til grundige vurderinger av barnets beste. Gjennomtenkte og gode beslutninger er viktig både for barnet og for samfunnet. Når loven sier at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, er dette en sterk forpliktelse, og den gjelder ved alle avgjørelser. **Det innebærer at alle som tar beslutninger på vegne av samfunnet, slik som Stortinget, et departement eller politiker eller ansatt i en kommune, har plikt til å vurdere og legge vekt på hva som er til barnets beste»** (Barneombudet.no).

I Barnekonvensjonen er én rettighet at «Alle barn har rett til skole og utdanning». Vi mener at ungdom blir ekskludert fra utdanning ved å legge ned en skole som Dokka videregående. Hva skal tilbys de som av helsegrunner ikke kan bo på hybel, ikke kan pendle eller ikke greier gå på en stor skole?

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Nordre Land kommune er svært bekymret for konsekvensene en eventuell nedleggelse vil kunne medføre med tanke på

- fysisk, psykisk og sosial helse for våre ungdommer og kommende voksne
- utenforskap i utdanning og arbeidsliv
- fraflytting og kommende fødselstall
- deltakelse i fritids- og kulturtilbud. Hva vil det gjøre med ungdommenes identitet og tilhørighet til lokalmiljøet? Vi viser til Innlandet fylkeskommunes «Program for folkehelsearbeid» der barn og unge er en prioritert målgruppe, og hvor «satsningen skal søke å hindre utenforskap ved å fremme tilhørighet, deltakelse og aktivitet i lokalsamfunnet». **Et vedtak om å legge ned Dokka videregående skole, vil bidra til det motsatte.**

Vi stiller også spørsmål ved hvordan det tenkes at en nedleggelse kan oppfylle målsetningene i Innlandsstrategien? Vi anser forslaget om nedleggelse av Dokka videregående skole som et stort risikoprojekt med tanke på mange unge sitt liv og helse.

Med vennlig hilsen

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten i Nordre Land kommune

